

Монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. 165 с.

Deming W. E. Out of the Crisis. – Cambridge, MA 02139: MIT Press, 1986. – 507 S.

Deming W. E. Quality, productivity, and competitive position. – Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Engineering Study, 1982. – 373 S.

Deming W. E. The best of Deming / McCoy R. E. – Knoxville, Tenn.: SPC, 1994. – 180 S.

УДК: 338.512:622.32

ДОСЛІДЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ВИДОБУТКУ НАФТИ І ГАЗУ

І. М. Метешоп

Івано-Франківський національний університет нафти і газу

e-mail: metoshop07@ukr.net

Як відомо від розвитку нафтогазової промисловості залежить і розвиток усіх інших галузей України, добробут нашої держави та її економічна безпека. Нарощення виробничих потужностей і розвиток видобувних підприємств напряму пов'язаний із ефективним управлінням витратами, від яких залежить основний фінансовий результат діяльності підприємств. Тому дослідження собівартості видобутку вуглеводнів є актуальним в умовах сьогодення.

Питанням собівартості видобутку нафти і газу надається значна увага переважно з боку політиків та практиків. Зокрема, поширені тези переважно стосуються формування цін на газ, основою яких є собівартість видобутку вуглеводнів. Це зокрема заяви голови НАК «Нафтогазу» А. Коболєва, голови "Укргазвидобування" О. Прохоренка, генерального директора ТОВ «Ньюфолк НКЦ» А. Закревського, у яких лише зазначаються кінцеві значення цих витрат із декларуванням причин їх збільшення, що не підтверджено жодними розрахунками. Однак з боку науковців кількість результатів досліджень є незначні, через відсутність вичерпної інформації щодо питань її формування. Зокрема окремі аспекти розглянуто у статтях Михайлів І. Р., Витвицького Я. С., Петрунчак І. М., Кафки С. М., Перезової І. В.

Окрім того значення, що декларується політиками, практиками та науковцями суттєво відрізняються. Тому метою даного дослідження є аналіз собівартості видобутку вуглеводнів задля пошуку резервів її зниження і пропозицій щодо підвищення прибутковості нафтогазовидобувних підприємств.

Першочергово було проведено аналіз динаміки витрат за економічними елементами ПАТ «Укргазвидобування» [1].

Тут спостерігається нестабільна динаміка, а саме різке зростання до 2017 року на 355% і зниження на 25,7% у 2018 році порівняно із 2017 роком.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах»

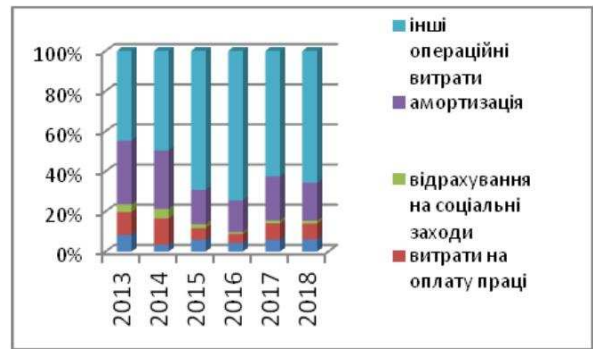
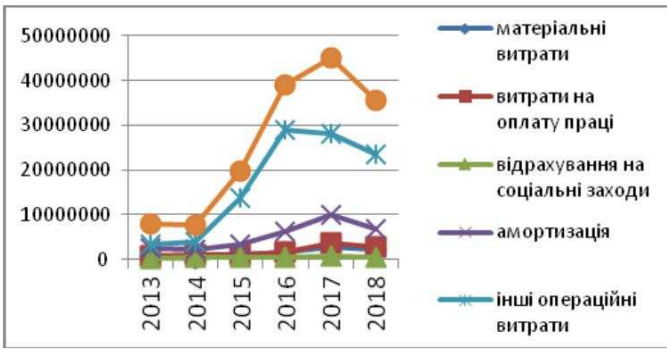

Рис. 1. Динаміка витрат за економічними елементами ПАТ «Укргазвидобування», тис.грн

Рис. 2. Структура витрат за економічними елементами ПАТ «Укргазвидобування»

Джерело: побудовано автором на основі даних [1].

Зростання загальної величини витрат пов'язано із зростанням інших операційних витрат, частка яких у структурі за елементами витрат є найбільшою і з 2015 до 2018 року коливається у межах 62-74%. Тому детальному аналізу у першу чергу підлягають саме ці витрати.

Щодо динаміки витрат за елементами витрат ПАТ «Укрнафта»[2], то тут спостерігаються такі ж зміни (рис. 3, рис.4).

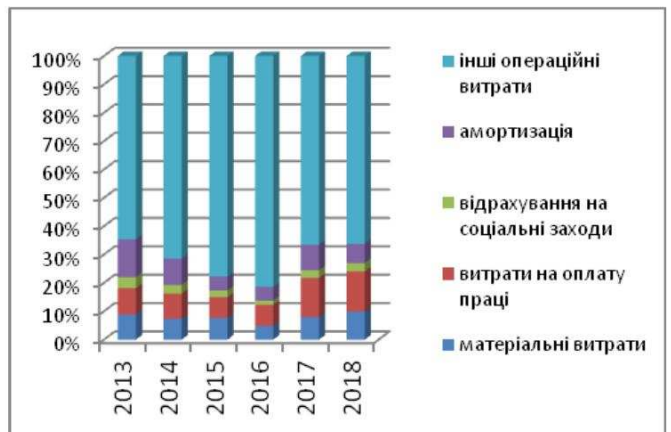
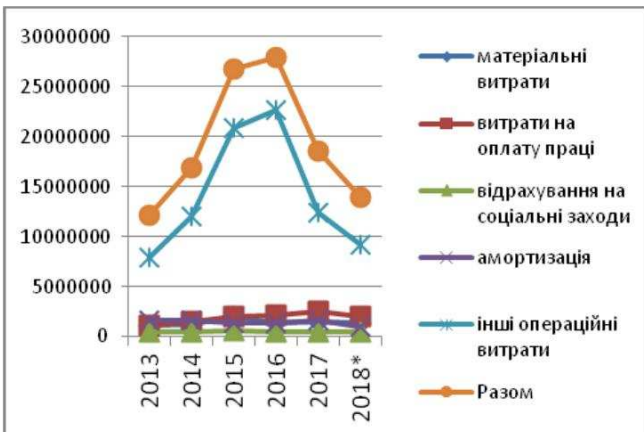

Рис. 1. Динаміка витрат за економічними елементами ПАТ «Укрнафта», тис.грн

Рис. 2. Структура витрат за економічними елементами ПАТ «Укрнафта»

2018 - інформація за 9 місяців 2018 року.*

Джерело: побудовано автором на основі даних [2].

Загалом частка інших операційних витрат є достатньо високою, зокрема, у структурі витрат за економічними елементами її значення коливається 65 до 81 відсотка. Тому ці витрати потребують детальних досліджень з метою пошуку резервів їх зниження.

Розрахована виробнича собівартість 1000 м³ газу по родовищах західного регіону за нормативами ГП «Львівгазвидобування» засвідчила суттєві коливання у її значеннях від 250 грн до 4100 грн. Такі коливання пов'язані з розробкою старих родовищ із великою кількістю малодобітних свердловин, що

свою чергу значно збільшує постійні витрати пов'язані із їх утриманням, ремонтом, технічним доглядом та іншими загальновиробничими витратами.

Аналіз нормативів витрат, що використовують нафтогазові підприємства для розрахунку собівартості видобутку нафти та газу, дає підстави зробити висновок, що на сьогодні підприємства застосовують застарілу методику розрахунку витрат за калькуляційними статтями, що не відображає реальної собівартості видобутку вуглеводнів. Зокрема, усі нормативи поділяють на ті, що залежать від рівня видобутку та ті, що залежать від кількості свердловин. Перші розраховують шляхом сумування усіх витрат підприємства та діленням їх на обсяг видобутку газу підприємства, наступні - шляхом ділення на загальну кількість свердловин, що експлуатуються підприємством.

Нормативи за статтями матеріальні витрати та витрати на підготовку та внутрішнє транспортування газу розраховують на 1000 м³ газу і їх значення не залежать від особливостей родовища. Це спричиняє невірні розрахунки, так як родовища із фонтанним видобутком газу потребують менших матеріальних витрат, зокрема у частині, реагентів, які спрямовують на підвищення інтенсифікацію видобутку, так і енергетичних витрат на видобуток 1000 м³.

Така ж ситуація спостерігається і з іншими статтями, формування яких пов'язують із кількістю свердловин. Це зокрема статті на оплату праці, а відтак і відрахування на соціальні заходи, так і витрати на утримання та експлуатацію обладнання, загальновиробничі витрати та інші витрати. Зрозуміло, що видобуток із старих свердловин потребує більших витрат на проведення як поточного, так і капітального ремонтів, а відтак високих витрат на оплату праці людей, зайнятих у ремонтному господарстві. У той же час для нових свердловин ці витрати будуть значно меншими. За таких умов відбувається рівномірний розподіл цих витрат за свердловинами незалежно від обсягів видобутку та терміну експлуатації свердловин. Такий розподіл не відображає реальної собівартості видобутку з цих свердловин. Тому, методика розрахунку має бути змінена.

Зокрема, особливу увагу слід звернути на такі статті як матеріальні витрати, витрати на оплату праці та витрати на утримання і експлуатацію обладнання.

Перерахунок собівартості видобутку вуглеводнів за фактичними витратами по родовищах дасть можливість визначити беззбитковий обсяг видобутку для кожного родовища та свердловини.

Слід також зазначити, що такі розрахунки дадуть можливість зробити висновки про доцільність розробки малодобітних свердловин, а також обґрунтувати, що буде вигіднішим: чи продовжувати вкладення у видобуток із малодобітних свердловин, чи активно розбурювати перспективні поклади, що приведуть до зростання видобутку та зниження собівартості.

Висновки. Отже, на підставі проведеного аналізу можна зробити такі висновки, що для підвищення прибутковості нафтогазовидобувних підприємств слід:

Детально проаналізувати інші операційні витрати з метою виявлення резервів їх зниження.

Змінити методику розрахунку витрат для приведення їх до реальних значень для кожного родовища.

Провести детальний аналіз показників розробки родовищ, визначити беззбитковий обсяг видобутку для кожного родовища та свердловини. Оцінити, що вигідніше: вкладати кошти у розробку малодобітних свердловин чи розпочати активне розбурювання перспективних покладів.

Саме цим питанням будуть присвячені подальші дослідження.

Список використаних джерел:

1. Фінансова звітність. Електронний ресурс. Нафтогаз «Укргазвидобування». Режим доступу: <http://ugv.com.ua/page/docs?count=1>.

Фінансові результати. Регулярна інформація ПАТ «Укрнафта». Електронний ресурс. «Укрнафта». Режим доступу: <https://www.ukrnafta.com/f%D1%96nansov%D1%96-rezultati>.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ЗІ СТРАХУВАННЯ В СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Т. О. Пасічник

Науковий керівник: к.е.н., доцент І. М. Негрич

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: tanypasichnyk@gmail.com*

Страховання є важливим у підприємницької діяльності. За останні роки в цій галузі спостерігається значний розвиток і зростання надання послуг. Облік страхування в страхових організаціях базується на таких чинниках:

бухгалтерський облік і аудит відіграють роль важливих інструментів регулювання страхової галузі в контексті вимог до фінансової стійкості і надійності страховиків;

дані бухгалтерського обліку слугують базою для прийняття рішень як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами інформації;

специфічні характеристики бухгалтерського обліку та аудиту страхової діяльності лежать в основі багатьох програмних продуктів для автоматизації організації ведення страхового бізнесу, а відтак серед низки вимог до працівників страхової компанії висуваються ще й вимоги щодо знання відповідних особливостей;

врахування специфічних характеристик бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях виступає необхідною передумовою для подальшого вдосконалення способів, методів і підходів до організації страхової діяльності.